

“Les quatre columnes que cal restituir i la cultura tergiversada, prohibida i amagada que cal re-descobrir”

Història, campanya restitució, significat simbòlic i pensament vernacle

En les presentacions del llibre “ Les quatre columnes catalanes”, com és el cas que he s’ha fet a Lleida, Ripoll, Olesa de Montserrat, Barcelona, i altres municipis, tot seguint un itinerari per diverses poblacions dels Països Catalans, faig sempre una exposició sobre la història de les quatre columnes catalanes explicant que, a més d’un patrimoni artístic, un fet històric nacional i un símbol cultural, per a mi, són part d’un procés de recerca.

Ens explica Salvador Dalí en el llibre “ El mite trágic de *El Ángelus* de Millet” que va ser amb la contemplació d’aquest quadre com es va iniciar en ell un procés paranoico-crític, una obsessió que s’envoltava de diverses associacions d’idees que li feien aprofundir en la realitat i el seu sentit. A mi aquest procés me’l va produir la visió de les quatre columnes en una fotografia.

Aquestes quatre columnes de dos metres de diàmetre i vint metres d'alçada coronades amb un capitell d'estil jònic construïdes l'any 1919 a la muntanya de Montjuïc de Barcelona per l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch (1867-1956) que van ser enderrocades l'any 1928 pel general Miguel Primo de Rivera perquè eren un símbol nacional i cultural català relacionat amb la cultura hel·lènica, comparant, en certa manera, la muntanya de Montjuïc de Barcelona amb la muntanya de l'Olimp d'Atenes, i explico que malgrat les reformes que s'han fet a Barcelona - Jocs Olímpics 92 i Fòrum de les Cultures 2004 –, malgrat el temps que portem de democràcia, encara no han estat restituïdes. No s'han restituir tampoc els quatre rajos vermells que simbolitzaven la bandera catalana.

Hi ha qui pensa que aquestes quatre columnes es van enderrocar per ser únicament quatre columnes que representen els quatre pals, símbol de la nació catalana . N'hi ha que creuen que als dictadors espanyols que combateixen contra la cultura els importa un rave la catalanitat, i pensen que els que els incordia de veritat es que co-existeixi una nació altre que no sigui Espanya en un mateix lloc o territori. Jo penso, que a més a més

---

¹ Fotografia del calendari fet per “ barcelona comunicació natural s. l.”

d'aquest fet psicològic i narcisista hi ha quelcom més; quelcom que és la negació de la vernaclitat. Penso que darrera d'una determinada espanyolitat es troba un poder que vol fer creure allò que no és. Un poder que destrueix els símbols que posen de manifesta allò que és veritat, els senyals que configuren, i ens ajuden a entendre i a integrar-nos, en allò que és la realitat

Jo penso que “els quatre pals catalans”, a més de Catalunya i la nació catalana o Països Catalans, representen un pensament. En el meu llibre explico com des del segle XIV, temps en que es va constituir “Espanya” hi ha hagut la imposició d'un canvi de mentalitat en el món que ha afectat fins i tot la concepció de la Divinitat.

Faig referència a Arnau de Vilanova i Ramon Llull que com si de profetes es tractés, preconitzaven l'arriba de l'Anticrist amb la imposició del seu poder polític, cultural i lingüístic; un poder, que faria uns Estats sobirans, amb determinades característiques, i faria romandre nacions, amb determinades característiques, sense poder-se reeixir amb autodeterminació, oprimides o sublligades a un poder que les te controlades per a que no rebroti aquest pensament de la veritat i la realitat, que també es coneix com a vernaclitat.

Determinada espanyolitat no respecta la civilització de la vernaclitat, que vol dir integració en allò que és natural i propi de cada lloc, que és el món que es dona també al meu entendre a la cultura de la deessa Gaia o Atenea, perquè no vol que reeixi la Veritat; vol fer creure quelcom que no és, vol fer creure un fals concepte de realitat, vol governar en un món plè de mentides i falsedats, i ho vol fer contra el seny que pensa, per la força que obliga i amb aquesta finalitat, fa lleis mancades de seny i contra natura per a mantenir-se i perpetuar-se en l'exercici d'un poder nefast. Mentre que l'evangeli cristià ensenya que els cristians tindran el do de llengües i parlaran a tot arreu en la llengua de cada lloc, determinada espanyolitat – amb al complicitat de determinats catòlics vaticanistes -, només volen parlar en castellà i prohibeix, com ha prohibit en un temps, que es parli les llengües vernacles com és el cas del català als Països Catalans.

El papa Joan XXIII i el Concili Vaticà II van ser una de les excepcions que hi ha hagut al llarg de la història del catolicisme. En aquells temps es va recuperar la vernaclitat.

L'espanyolitat s'ha infiltrat fins i tot en el diccionari per a desacreditar la paraula “vernacle” i ha desactivat la seva força, una força que pot destruir l'espanyolitat doncs aquesta no és vernacla, és una suma política de vernaclitats però l'espanyolitat en si mateixa no té vernaclitat, - ets castellà, o català, o bètic/andalús o gallec o basc... -, i ha promogut una definició de vernacle com:

Llengua pròpia d'una contrada determinada, dit especialment de la no utilitzada literàriament ni per a finalitats culturals. Referida a la llengua que parlaven els esclaus durant la romanització i posterior evangelització.

Es desacredita el marc de la vernaclitat perquè dins d'aquest marc l'espanyolitat no hi té raó de ser.

Cal anar amb compte amb les definicions que ens han posat en els diccionaris. La vernaclitat és allò que se'n diu “el geni de la cultura”, allò que els romans en deien el “genius loci” i que era el primer que destruïen quan ocupaven un territori i volien

conquerir-lo per a dominar als seus habitants. La vernaclitat és el pensament, el sentiment i la voluntat creadora. És la paraula viva, la vida que està vivint. Així és com jo l'entenc.

És per això que jo faig referència a la cultura hel·lènica, en concret la jònica, i la comparo amb la cultura catalana perquè hi trobo molt en comú, i ambdues representen per mitjà de columnes allò que se'n diu la Tetraktis o el Tetragramma que és la base d'una concepció cultural, d'una manera d'interpretar la realitat i donar un determinat sentit a la vida. Són molts els pensadors catalans que s'han sentit identificats amb la cultura hel·lènica, com és el cas de Jacint Verdaguer, i el mateix Josep Puig i Cadafalch. La majoria de "mestres en Gaia Ciència" que participaven en els Jocs Florals.

També esmento la campanya organitzada per La Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals dels Països Catalans pels Drets i les Llibertats Nacionals www.laxarxa.org a la qual tothom qui ho vulgui es pot adherir.

La Xarxa es va constituir el 18 de Setembre de l'any 2000, tenint com a un dels seus objectius la construcció d'un monument dedicat a la memòria dels patriotes catalans. Mentre cercaven una idea per fer-ne el monument, van rebre la fotografia de les quatre columnes que jo des de feia anys feia córrer per internet cercant col·laboració amb la finalitat de restituir-les i els va semblar que aquestes columnes podrien ser el monument ideal per honorar als patriotes catalans.

A mi també em va semblar molt bé perquè d'aquesta manera es complementava i donava sentit el fet que la catalanitat, representada per les quatre columnes, fós monument homenatge a aquells que l'havien defensat i donat testimoni amb compromís fins el punt de morir per aquella espiritualitat que simbolitzen, perquè, tal com jo ho entenc, representen un coneixement, un sentiment i una actitud que dona sentit a la vida. Així va ser com les quatre columnes que són un símbol cultural i nacional, també seran un monument homenatge a uns patriotes que han donat la vida per uns ideals, una identitat catalana que com a tal, és part – participa - d'un Esperit Universal, de tal manera, i així s'ha d'ensenyar, que sense la catalanitat el món resta incomplet..

El projecte que en el seu dia va presentar Enric Padrosa, president de l'Associació Josep-Narcís Roca i Ferreras www.rocaferreras.org fou aprovat per unanimitat a l'Assemblea General de La Xarxa i, conseqüentment, rep el ple suport de l'esmentada junt al de les altres 48 entitats que actualment formen La Xarxa i altres que s'han adherit al projecte. Com ho demostra el fet que més d'un centenar de webs presentin el *banner* per adherir-se a la campanya.

El projecte preveu la instal·lació de plafons explicatius al punt on eren les columnes, en uns quants idiomes, per explicar alguns moments clau de la història de Catalunya.

La llista és molt més llarga, entre moltes d'altres personalitats, hi trobem també entitats com és el cas d'Òmnium Cultural, Ateneu Barcelonès, Ciemen, Plataforma per la llengua, ...És pot consultar a: <http://www.laxarxa.org/principal.asp>

A més de la restitució física de les quatre columnes i que es destinin a monument homenatge als patriotes catalans, a mi m'interessa el seu aspecte simbòlic: el pensament

que representen, perquè crec que és aquell pensament que ha de reeixir en els Països Catalans en tant que nació amb ànima pròpia, quan esdevingui novament una nació independent i lliure, una nació com és i ha de poder fer-se i ser: una nació vernacle.

Parlo també del monestir de Ripoll – donat que Puig i Cadafalch va ser uns dels qui va impulsar la restitució de l'Estendard amb els quatre pals – i altres temes relacionats amb Guifré el Pelós i el Papa Silvestre II (el Papa occitano-català) ambdós presents en la història de Ripoll -, els trobadors, les verges negres - en tant representacions d'una concepció cristiana que es relaciona amb els càtars i els cristians albigesos -, i el pensament natural, autòcton o propi de cada lloc, al qual dono el nom de **“pensament vernacle”** tot encaixant-lo en el pensament de Ramon Llull i el seu seguidor Francesc Pujols.

Exposo de quina manera aquest pensament és, amb argumentacions i segons el meu entendre, el pensament que és “denominador comú de totes les cultures de les nacions vernacles de la Terra”, i com *aquest* pensament que, en paraules del filòsof Francesc Pujols immortalitzades en una placa ficada en el seu monument davant la porta d'entrada del Teatre Museu Dalí de Figueras, a sol·licitud del gran mestre fundador de la psicoestètica, Carles Muñoz Espinalt i amb el vist i plau del mateix Dalí, que es confessava admirador i seguidor de Francesc Pujols, se'ns diu que **“rebrotava sempre i sobreviu als seus il·lusos enterradors”**, serà el pensament que reeixirà a tot el món en segle XXI i que serà donat a conèixer des dels Països Catalans, fent realitat la profecia d'Alexandre Deulofeu escrita en el llibre “La pau al món per la matemàtica de la història”, en el qual profetitzava la independència dels Països Catalans pels voltants de l'any 2026 segons es dedueix dels cicles naturals que segueixen com llei divina les passes de les nacions i els éssers humans.

El final del llibre esmento el poema de Salvador Espriu titulat *Arbre* amb el que es conclou aquest llibre, poema que relaciono amb l'Arbre de la Vida, i anuncio que aquest poema serà el començament del segon en el que exposaré amb més detalls i noves referències el significat cultural dels quatre pals catalans..

ARBRE

Jo et vaig somniar majestat invisible
Que plana per la faç de cada cosa.
Arrelat en dolor de la cendra,
Un home només, et portava, sepulcre,
Pare mort, dintre meu, en silenci,
I et cridava amb paraules de vent
D'antics mil·lenaris, que encenen la ira.
No has respost mai al clam i em deixaves
En temença de nit, foc secret, alta flama,
Arbre Déu en la nit.

A quin arbre es refereix Salvador Espriu? En aquest poema també hi trobem una explicació relacionada amb el significat d'aquestes *“columnes catalanes enderrocades que cal restituir”*, sota de les quals hi ha una concepció cultural catalana, entroncada amb la cultura universal, la qual es vol amagar.

“La nit va tornar a fer-se present amb l’enderrocament de les quatre columnes” i la seva restitució, pot representar, la tornada del dia, i també , en llenguatge al·legòric, “tornar a plantar l’Arbre de la Vida” que va ser tallat, “l’arbre Déu en la nit” dels que ens parla Salvador Espriu, i tota la seva concepció cultural que ha estat amagada, perseguida i prohibida duran segles . I amb ella, tornarà el reeiximent cultural i la sobirania política de les nacions vernacles, les autèntiques nacions nobles i amb geni propi, que, com és el cas de Catalunya - els Països Catalans –, han quedat sota control i sotmeses a les constitucions polítiques dels poders no-vernaclistes que es justifiquen i mantenen per la mentida i la falsedat, característiques aquestes, segons explica Ramon Llull i Arnau de Vilanova, pròpies de l’Anticrist - que no dirà res de nou i diferent, sinó que ho tergiversarà i canviarà el sentit de les paraules cristianes - que alguns diuen que va venir i es va fer present justament en el segle XIV, els temps en que es va constituir “Espanya” – el 1492- amb la complicitat d’una determinada manera d’interpretar el cristianisme des de l’Església Catòlica de Roma.

Recordem que davant d’aquesta església de Roma, que imposava com a llengua única el llatí , els cristians albigesos o càtars i els trobadors que volien constituir una nació vernacle al voltant dels Pirineus i, recordant l’ensenyança evangèlica del “do de llengües” que infon l’Esperit Sant, parlaven en llengua vernacle – occità, provençal i català -, van constituir l’església d’ Amor.

Amor és Roma a l’inrevés, ...L’Amor, és una aportació a la cultura universal feta pels habitants dels Països Catalans des dels temps dels trobadors i l’amor cortés, una aportació occitano-catalana al patrimoni d’ela humanitat. Aquesta concepció de l’amor també es relacionada amb la concepció cultural que es troba representada en el simbolisme de les quatre columnes.

I recordo que, com deia Francesc Pujols, Catalunya és la pàtria de la Veritat, ho és també de la llibertat, de la Pau i Treva i del primer Parlament europeu. És la cultura del diàleg que amb el seny, ensenya i fa ensenyança per conjuntar la veritat amb la justícia i la pau , que sempre que es practica amb dignitat porta a l’èxit i la victòria.

Potser per això, un gran president la Generalitat de Catalunya va acabar un discurs catalanista i independentista tot dient: Feu-vos dignes , Catalans!

El dia 12 de Maig del 2005, el Parlament de Catalunya ha presentat una proposició no de llei signada per tot l’arc parlamentari sense excepcions, demanant la restitució de les quatre columnes a la muntanya de Montjuïc de Barcelona.

Restituïrem les quatre columnes, farem un monument d’homenatge, re-descobrirem un vell pensament. Tornarem a reeixir. Tornarà a reeixir a tot arreu la vernaclitat i el seu ordre nacionalista. Potser a partir del 2026 data profetitzada per Alexandre Deulofeu en el llibre “ La pau al món per la matemàtica de la història. Volum VII titulat Catalunya, mare d’Europa”.

Potser el nou cicle històric començarà amb la restitució de les quatre columnes de Josep Puig i Cadafalch a la muntanya de Montjuïc de Barcelona.

Jordi Salat
josalort@hotmail.com